

Қарағанды мемлекеттік медицина университеті
Фтизиатрия кафедрасы

Туберкулез кезіндегі аллергия мен иммунитет

Қарағанды 2016 ж.

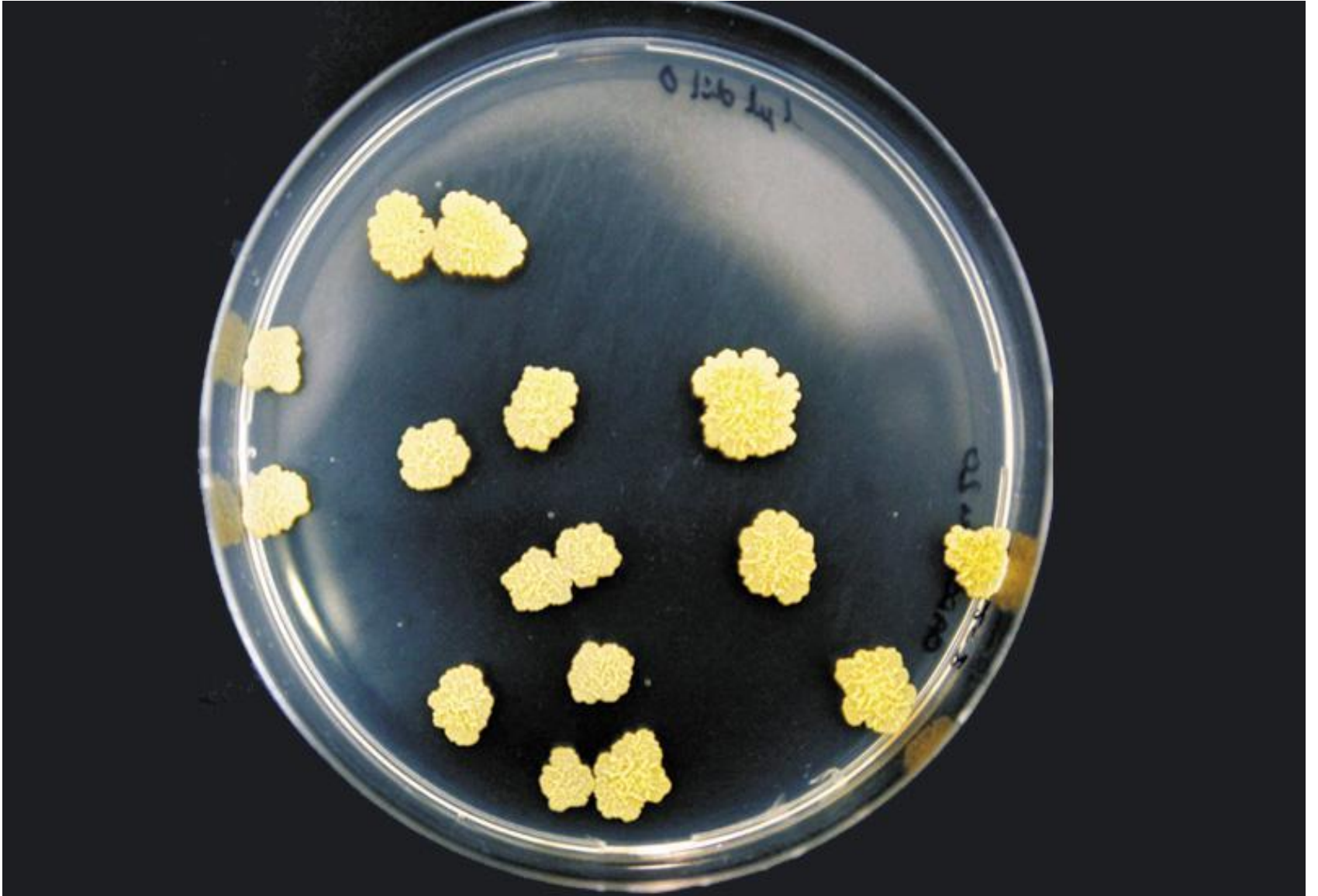
Туберкулез деген не?

- **Туберкулез** (лат. *tuberculum* – төмпешік), ескіше: құрт ауру, көксау – адам мен жануарларда болатын созылмалы жұқпалы ауру. Туберкулездің қоздырғышы – микробактерияны (“Кох таяқшасын”) неміс микробиологы Р.Кох (1843 – 1910) ашты (1882). Туберкулез микобактериялары жіңішке, түзу не сәл иіліп келген таяқшалар, ұзындығы 1 – 10, ені 0,2 – 0,6 мкм.

Туберкулез қоздырғышы

- 1882ж Р. Кох туберкулез қоздырғышын ашқан. Туберкулез ауруы көп таралған. БДҰ болжамы бойынша алдыңғы 10 жылдарында туберкулезді 90 млн жұқтырады, 30 млн адам өледі. Қазақстан туберкулез ауруы таралуы бойынша, барлық ТМД елдерінің ішінде бірінші орында тұр.

СИМПТОМЫ ТУБЕРКУЛЕЗА

Длительный кашель
(более трех недель)

Кровохарканье

примесь крови в мокроте

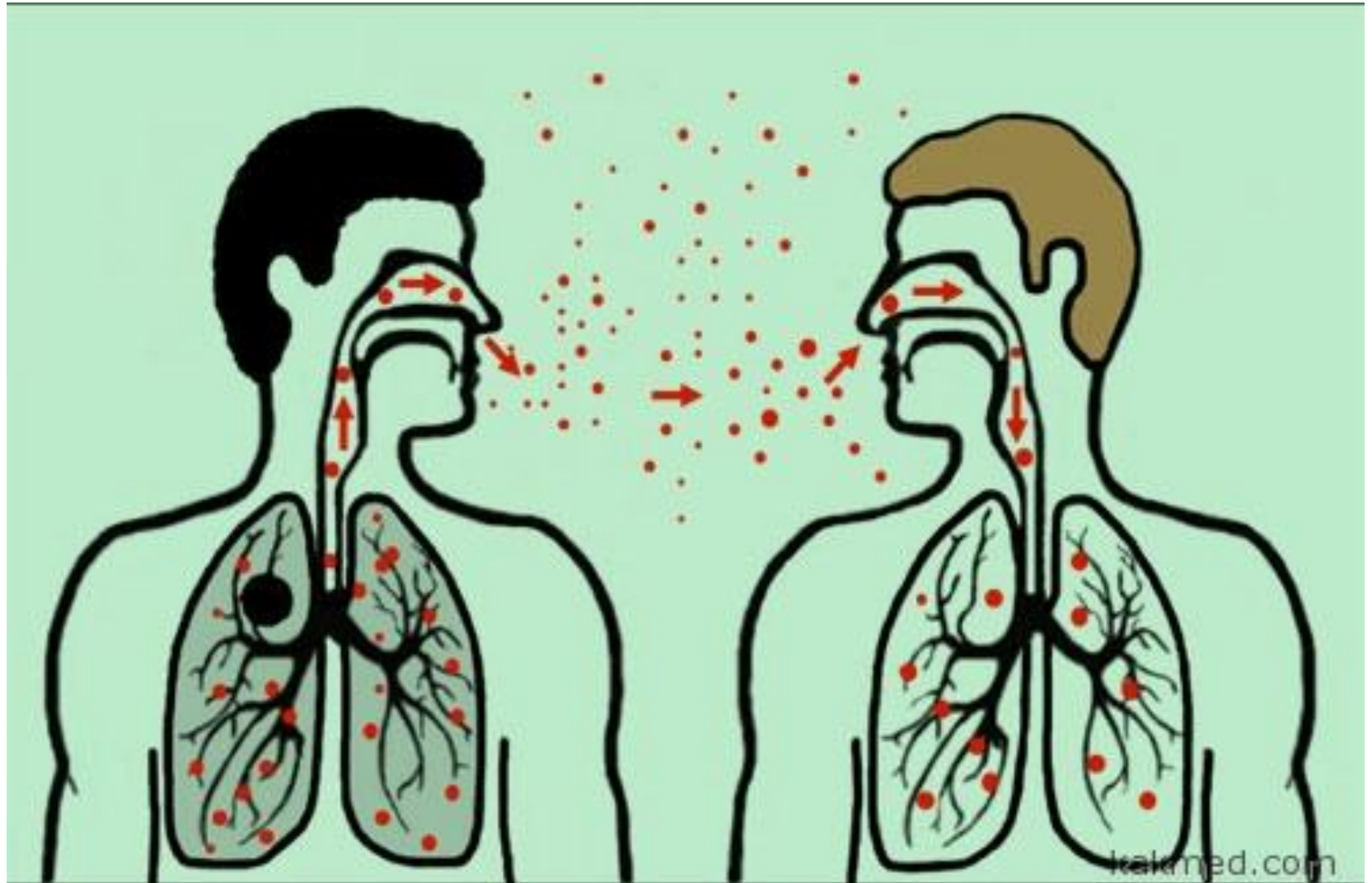

Потеря массы тела

Туберкулез эпидемиологиясы

- Инфекция көзі ауру адам, жануарлар. Жұғу жолдары – экзогенді (ауа тамшы, ауа шан), тұрмыстық қарым қатынас, алиментарлы, жынысты жолмен, эндогенді – қан және лимфа арқылы.
- Туберкулез – созылмалы қалғымалы инфекция. Туберкулездің біріншілік және екіншілік түрлері болады.

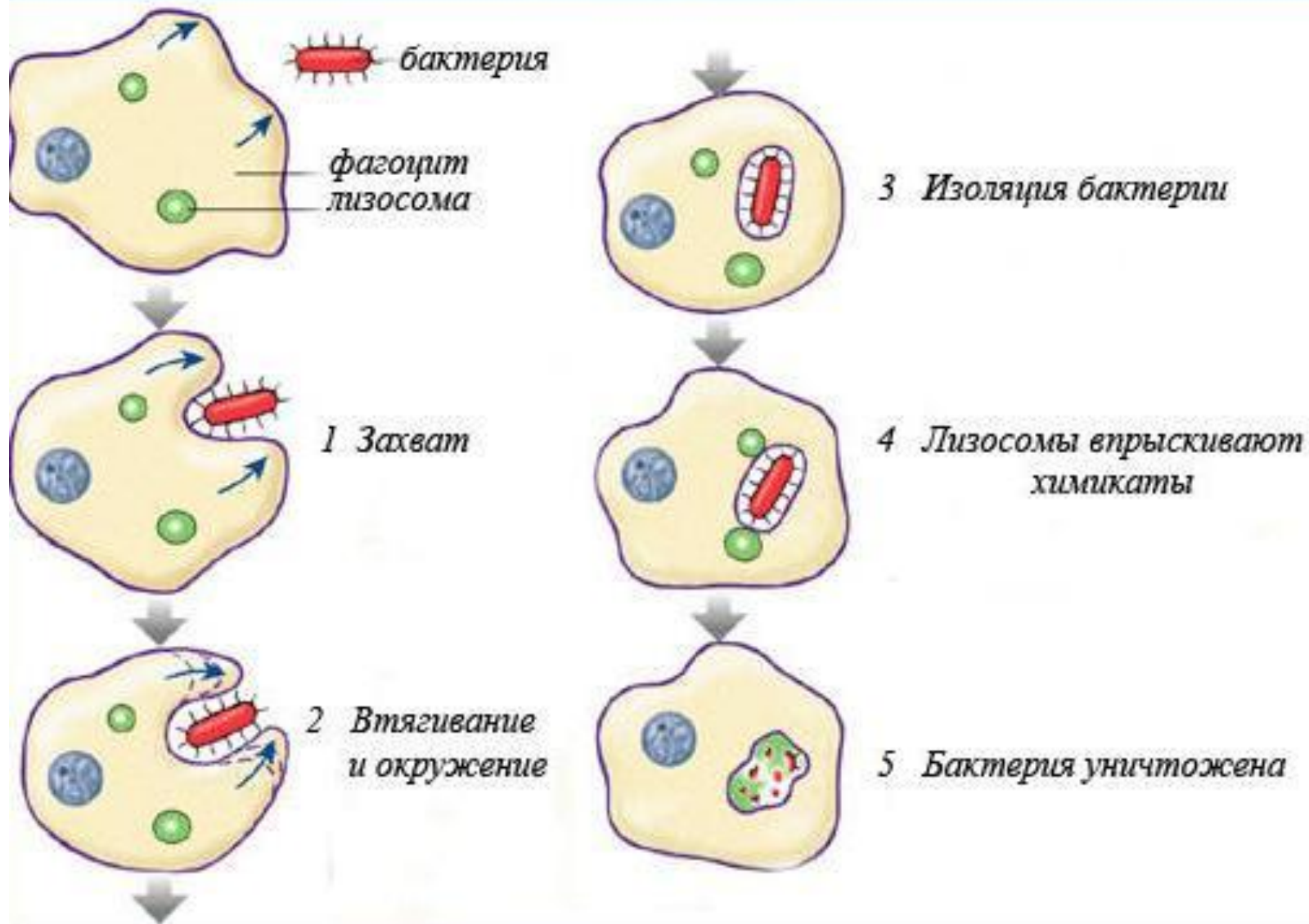

Туберкулез кезіндегі иммунитет

- Микобактерия ағзаға енгеннен кейін, ол 90 пайыздай сыртқа шығарылып, тек 10 пайызы ғана осы дерт ауруын шақырады.
- Микобактерия латентті микробизм қалпы тән. Осы қалыпта адам иммунитеті микобактерияны сезбей қалады. Бактерия жасушаның сыртында біртіндеп көбейе бастайды.

- Микобактерияның ешқандай экзотоксині болмайды, сондықтан иммунитет ешқандай жауап бермейді.
- Алғашқы процесс – фагоцитоз, бірақ олар МТБ-мен контактта болғанда тез жойылады, бактериоцидты әсері аз болғандықтан.
- Кейін фагоциттерден кейін, макрофагтар функциясы іске асырылады. Бірақ МТБ-ның корд факторы арқылы фаголизосома пайда болмай қалады. Осы процессті толық емес фагоцитоз деп атайды.

ФАГОЦИТОЗ

- МТБ-ны өзіне сінген макрофагтар ИЛ-1 синтездейді, ол өз кезегінде Т-лимфоциттің белсенділуіне әкеледі.
- Т-лимфоцит ИЛ-2 синтездейді. Оның маңызы – макрофаг миграциясы, ферментативті және бактериоцидті активтілігінің жоғарлауы.

- Активтелінген макрофагтар фаголизосомаларды өндіреді. МБТ-ның оған қарсы әсері төмендейді. Бактерия жойылады.
- В-лимфоциттер – МТБ-ны одан сайын әлсіздендіріп, фагоцитозға дайындайды.
- Кейін МТБ-ға қарсы баяу гиперсезімталдылық типі бойынша жасушалар пайда болады. Макрофагтар Лангерханс жасушаларына айналады. Осының нәтижесінде гранулема пайда болады. Ол иммунитетінің жақсы жауабын көрсетеді.
- 2-3 аптадан соң иммунитет пайда болады.

Қолданылған әдебиет тізімі

- «Қазақстан»: Ұлттық энциклопедия / Бас редактор Ә. Нысанбаев – Алматы «Қазақ энциклопедиясы» Бас редакциясы, 1998 жыл. VIII том
- Жоғарыға көтеріліңіз Патологиялық анатомия терминдерінің орысша – латынша – қазақша түсініктеме сөздігі.- Ақтөбе.
- <http://ftiza.su/patogenez-tuberkuleza/>

Назарларыңызға рахмет!!!